

بررسی اثربخشی بسته مشاوره قبل از ازدواج با رویکرد تلفیقی طرحواره‌درمانی و ایماگوتراپی بر درمان مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج

مجید محمودی مظفر* | گروه روانشناسی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

moshaverran@yahoo.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۱/۰۷

دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۳۰
<http://Aftj.ir>

دوره ۴ | شماره ۲ پیاپی ۱۶ | ۲۹۰-۲۷۹

تابستان ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: ازدواج با توجه به عوامل مختلف از جمله مشکلات بین فردی زوجین می‌تواند پایدار یا ناپایدار باشد. هدف پژوهش، تعیین اثربخشی آموزش بسته مشاوره پیش از ازدواج مبتنی بر تلفیق رویکردهای طرحواره‌درمانی و ایماگوتراپی بر درمان مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج بود. **روش پژوهش:** پژوهش به روش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری دوماهه با گروه گواه بود. جامعه آماری را دختر و پسرهای در آستانه ازدواج مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره راه فردا در شهر تهران در سال ۱۴۰۰ تشکیل دادند که بیست زوج به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. سپس به طور تصادفی در دو گروه متشکل از ۱۰ زوج آزمایش و ۱۰ زوج گواه قرار گرفتند. برای هر دو گروه، پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری اجرا شد. پرسشنامه مشکلات بین فردی (هرویتز و همکاران، ۱۹۸۹) به کار رفت. بسته مشاوره در هشت جلسه نود دقیقه‌ای دو بار در هفته صرفاً برای گروه آزمایش اجرا شد. داده‌ها با استفاده از روش تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر و آزمون تعقیبی LSD در نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ صورت گرفت. سطح معناداری آزمون‌های آماری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد، اثر اصلی زمان ($p = 0/006$) اثر اصلی گروه ($P = 0/001$) و اثر متقابل زمان و گروه ($P = 0/001$) بر متغیر مشکلات بین فردی معنادار بود. در گروه آزمایش، میانگین نمرات پیش‌آزمون متغیر مشکلات بین فردی زوجین به طور معناداری بیشتر از میانگین نمرات پس‌آزمون ($P = 0/015$) و پیگیری ($P = 0/024$) بود. به علاوه، تفاوت معناداری بین میانگین نمرات متغیر مذکور بین مراحل پس‌آزمون و پیگیری مشاهده نشد ($p = 0/228$) که به معنای ماندگاری اثر مداخله آموزش‌ها، در طول زمان در گروه آزمایش است. **نتیجه‌گیری:** براساس نتایج، آموزش بسته تدوین شده مشاوره پیش از ازدواج برمبنای تلفیق رویکردها و مفاهیم طرحواره‌درمانی و ایماگوتراپی، بر کاهش مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج اثربخشی دارد.

کلیدواژه‌ها: بسته مشاوره پیش از ازدواج، مشکلات بین فردی، زوجین در آستانه ازدواج.

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(محمودی مظفر، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

محمودی مظفر، مجید. (۱۴۰۲). بررسی اثربخشی بسته مشاوره قبل از ازدواج با رویکرد تلفیقی طرحواره‌درمانی و ایماگوتراپی بر درمان مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج. *خانواده‌درمانی کاربردی*. ۴(۲)، ۲۹۰-۲۷۹.

مقدمه

سلامت روان و یادگیری مهارت‌های حل مسایل و مشکلات بین فردی از جمله عواملی است که در ازدواج پایدار، تأثیر می‌گذارد. وقتی فرد از نظر روانی در سلامت باشد به گونه‌ای که خود و تمایلاتش، انگیزه‌ها، هیجان‌ها و آرزوهایش را درک کند (خود آگاهی) با در نظر گرفتن سلامتی، فرد را به پذیرش خود، ارتباط سالم با دیگران، رفع ناتوانی‌ها در زمینه صمیمیت و نزدیکی با دیگران، پذیرش مسئولیت امور و قاطعیت، هدایت و راهنمایی می‌کند. روابط بین فردی، در بسیاری از حیطه‌های زندگی نقش تعیین کننده‌ای دارد. مسایل و مشکلات بین فردی، مسایل و مشکلاتی هستند که در ارتباطات انسانی و تعاملات با دیگران تجربه می‌شوند و ناسامانی روانی ایجاد می‌کنند (لیری، ۱۹۵۷؛ هرویتز، ۱۹۹۴؛ هورنای، ۱۹۵۰) یا با این دسته از چالش‌ها و تنش‌ها مواجه می‌شوند (هرویتز و همکاران، ۱۹۸۸) هرچند که شناسایی کیفیت و محتوای بین شخصی اختلالات روانشناختی (شخصی) سابقه‌ای طولانی دارد (لیری، ۱۹۵۷؛ سالیون، ۱۹۵۳؛ هورنای، ۱۹۴۵) قبل از پژوهش‌های هرویتز پژوهشی برای بررسی و نظم دهی این مسایل و مشکلات به گونه‌ای که برای پژوهشگران مفید باشد انجام نشده بود. هرویتز و همکارانش (هرویتز، ۱۹۷۹) و هرویتز و همکاران، ۱۹۸۸؛ هرویتز و ویکاس، ۱۹۸۶) با تحلیل دقیق مسایل و مشکلات گزارش شده در مصاحبه‌های بالینی توانستند، تعدادی از مشکلات بین شخصی، شامل مشکلات افراد در زمینه قاطعیت، مردم آمیزی، اطاعت پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری، را شناسایی، تلخیص و فهرست کنند. همان طور که بارکهم و همکاران (۱۹۹۶) تصریح کرده‌اند، مبانی زیر مقیاس‌ها و عوامل سازنده مقیاس مشکلات بین شخصی با دو دسته یافته‌های مرتبط با تحلیل‌های تجربی بارکهم، هاردی و استارتاپ، (۱۹۹۶)، ساورنین، و همکاران (۱۹۹۵) و رویکردهای نظری آلدن و همکاران (۱۹۹۰) و سولدز و همکاران (۱۹۹۵) مطابقت می‌کنند.

در ازدواج و زندگی مشترک، میزان تعاطی و اصطکاک‌ها به علت وجود برخی مشکلات، تعارض‌ها، گسترده‌تر می‌شود و افراد در معرض آشفتگی‌های گوناگونی قرار می‌گیرند که ممکن است بر کیفیت زندگی و نگرش آن‌ها اثرگذار باشد (رستمی و قزلسفلو، ۲۰۱۸). این مشکلات بین فردی سطحی از ناتوانی زوجین را در تشکیل زندگی موفق نشان می‌دهد و عدم مدیریت مشکلات بین فردی زوجین، خود یک ناتوانی در مدیریت بنیان خانواده به عنوان بنیان مهم‌تر در اجتماع است. مشکلات بین فردی در شش زمینه مسئولیت‌پذیری، صمیمیت، اطاعت، مردم آمیزی، قاطعیت و مهارگری وجود دارد. هر کدام از این شش زمینه در ارتباطات بین فردی، دارای نقش مهمی است؛ به خصوص در ارتباطات پیش از ازدواج که هر یک از زوجین با نگرش‌ها، طرحواره‌ها و مشکلات بین فردی خاص خود وارد رابطه می‌شود. مشکلات بین فردی را می‌توان در چگونگی قرار گرفتن فرد در پیوستاری از شاخص‌های عمده روابط بین فردی شامل میزان کنترل‌گری و میزان تعلق، معنا کرد که باعث تلاش فرد برای جستجوی روان درمانی می‌شود. دقت و بررسی در رابطه با مشکلات هر فرد، از آنجا اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که مشخص است افراد براساس طرحواره‌های سازگار و ناسازگار خود و مشکلات بین فردیشان، رابطه‌ای را آغاز می‌کنند. این آغاز، اگر دقت نظری درباره آن اجرا نشود، می‌تواند آینده رابطه پیش از ازدواج را به خطر بیندازد. طرحواره درمانی^۱، خود

درمان ترکیبی است که با درمان و نظریه شناختی رفتاری، نظریه ارتباط موضوعی، گشتالت درمانی^۱ به صورت مدلی درمانی سیستماتیک ادغام می‌شود. دلبستگی طرحواره‌ها الگوهای عمیق و فراگیری متشکل از خاطره، هیجان و شناخت هستند و در دوران کودکی و نوجوانی شکل می‌گیرند و در بزرگسالی تداوم می‌یابند طرحواره‌ها سازه‌هایی هستند که براساس واقعیت یا تجربه شکل می‌گیرند و به عنوان واسطه پاسخ‌های رفتاری افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند. هدف درمان این است که بیماران به جای سبک‌های مقابله‌ای ناسازگار، سبک‌های مقابله‌ای سازگارتر به کار برند، تا از این طریق بتوانند نیازهای هیجانی اساسی خود را ارضا کنند. هم‌چنین توجه به این نکته حائز اهمیت است که میزان تمایز یافتگی زوج‌ها با مشکلات بین فردی، مرتبط است.

موری بوئن (۱۹۸۷) اعتقاد دارد، سلامت روانی هر فرد به طور شدیدی متأثر از خانواده اصلی وی است. به نقل از بوئن در دیدگاه خود تأکید بر تفکر و عواطف را نفی نمی‌کند و به اهمیت فراشناخت در فرایند تمایز اذعان دارد که این هدف اصلی مفهوم تمایز خویشتن بودن است. برطبق این دیدگاه فردی که در خانواده خود به خود متمایز متعادل رسیده باشد، سطح کمتر اضطراب و نشانگان روانشناختی را تجربه می‌کند. فرد برای داشتن خود تمایز یافته، باید توانایی آن را داشته باشد که تحت فشار عوامل گروهی، به ویژه در مواجهه با اثر شدید زندگی خانوادگی همان شخص باقی بماند. تمایز زمانی حاصل می‌شود که فرد بتواند فردیت خود را حفظ کند و درعین حال بکوشد بخشی از واحد خانواده باقی بماند؛ این بدان معنا است که فرد توانایی حفظ ارتباط عاطفی با دیگران را داشته باشد و همچنان تمامیت حقیقی خویش را از دست ندهد. در میان مسایل و مشکلات پیچیده زندگی در قرن ۲۱، افزایش بی رویه استرس‌ها و تنش‌ها، افزایش فاجعه بار آمار طلاق، مشکلات زیاد روابط بین فردی افراد، کیفیت و ماهیت ارتباطات، شبکه‌های حمایت اجتماعی و مهارت‌های بین فردی به طور خاص تری موفقیت و بهزیستی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ در نتیجه بهره‌مندی از شبکه حمایت اجتماعی، حاکی از هوشمندی و توجه بیشتر بشر امروزی است. از دیگر سو، هرچه افراد در حیطه روابط بین فردی، مسایل و مشکلات بیشتری داشته باشند و مهارت‌هایشان برای مقابله با این مسائل کمتر باشد، شانس زندگی بهتر و رضایت از زندگی را از دست خواهند داد و دچار چالش‌های مختلفی خواهد شد. در درمان مشکلات بین فردی از رویکردها و شیوه‌های گوناگونی از جمله درمان شناختی رفتاری، درمان خودشفقتی، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، درمان شناختی تحلیلی، آموزش مهارت‌های حل مسائل اجتماعی، آموزش مهارت‌های ارتباطی بین فردی و مشاوره گروهی آدلری استفاده شده است. نظر به اهمیت نهاد خانواده و لزوم توجه به ناتوانی‌های ارتباطی بین فردی که به صورت مشکلات بین فردی در رابطه زوجی، خود را نشان می‌دهد، ضرورت انجام پژوهش حاضر بیش از پیش نمایان می‌شود. از سوی دیگر باتوجه به مؤثر بودن دو رویکرد طرحواره درمانی و ایماگوتراپی در فرایند همسرگزینی با اجرای جلسات آموزشی که در برگیرنده دو رویکرد مذکور بود، اثربخشی این جلسات مداخله‌ای بر مشکلات بین فردی زوجین بررسی شد. در این پژوهش بدون تأکید بر روش یا رویکرد خاصی با ترکیب رویکردهای طرحواره درمانی و ایماگوتراپی، در دوره آموزشی، آموزش مفاهیم طرحواره درمانی و ایماگوتراپی به زوجین گروه آزمایش صورت گرفت. هدف از انجام پژوهش حاضر رسیدن زوجین به

شناخت عمیق تری از پدیده ازدواج بود تا این دوره آموزشی به عنوان نیروی محرک‌های درجهت ارتقای کیفیت ازدواج عمل کند. بنابراین پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سؤال زیر بود:

آیا بسته مشاوره قبل از ازدواج با رویکرد تلفیقی طرحواره‌درمانی و ایماگوتراپی بر درمان مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج تأثیر دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش را تمامی زوجین در آستانه ازدواج مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره راه فردا در شهر تهران در سال ۱۴۰۰ تشکیل دادند. از بین داوطلبان مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره راه فردا، آزمودنی‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و در گروه گواه و گروه آزمایش به صورت تصادفی قرار گرفتند. افراد نمونه بیست زوج در آستانه ازدواج، گروه آزمایش ده زوج و گروه گواه ده زوج بودند. ملاک‌های ورود نمونه‌ها به پژوهش عبارت بود از: رضایت افراد از شرکت در این پژوهش؛ افراد در آستانه ازدواج؛ قراردادن در مرحله قبل از عقد؛ دامنه سنی ۱۸ تا ۴۰ سال؛ دارای میزان تحصیلات بیشتر از دیپلم؛ ازدواج اول آن‌ها از لحاظ شرایط اقتصادی-اجتماعی-فرهنگی در حد معمول جامعه قرار داشته باشد؛ به صورتی که در این زمینه مشکلی برای شرکت کردن آن‌ها در جلسات آموزشی وجود نداشته باشد. ملاک‌های خروج شامل غیبت از جلسات آموزشی (دو جلسه پیوسته)، گرایش نداشتن به تداوم درمان، پرنکردن کامل پرسشنامه‌ها و مرگ یکی از زوجین بود. درخصوص ملاحظات اخلاقی، قبل از شروع دوره آموزشی به آزمودنی‌ها درخصوص فرایند دوره آگاهی داده شد تا در جریان اهداف پژوهش قرارگیرند. به طور کلی نکات مربوط به اخلاق پژوهش از جمله امانت‌داری در استفاده از منابع، دقت در استناددهی، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، نبود سوگیری در تحلیل داده‌ها و رعایت حریم خصوصی جامعه پژوهش توسط پژوهشگران اعمال شد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه مشکلات بین فردی. این پرسشنامه توسط هرویتز و همکاران در سال ۱۹۸۸ ارائه شد این پرسشنامه، شصت سؤال است که مشکلات بین فردی را در شش زمینه قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری در مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از نمره صفر تا چهار می‌سنجد. هدف مشکلاتی است که در رابطه با دیگری تجربه می‌شود و آشفتگی روانی ایجاد می‌کند. برای هر آزمودنی علاوه بر شش زیرمقیاس مذکور، یک نمره کلی از مجموع شصت ماده آزمون در زمینه مشکلات بین شخصی برحسب میانگین محاسبه می‌شود. برای دست یافتن به نمره آزمودنی، در هر یک از زیرمقیاس‌ها، جمع نمره آزمودنی بر تعداد ماده‌های آن مقیاس تقسیم می‌شود و دامنه نمره آزمودنی از صفر تا چهار متغیر است. نمره کل نیز به همین شکل و براساس جمع نمره‌ها و تقسیم بر تعداد شصت ماده به دست می‌آید. ماده‌های فرم کوتاه مقیاس مشکلات بین شخصی، براساس ضرایب آلفای کرونباخ و بارهای عاملی بالای این شصت ماده در تحلیل‌های عاملی مقدماتی، از بین ۱۲۷ گویه فرم بلند مقیاس انتخاب شدند. بشارت در فرم فارسی این پرسشنامه، ضریب آلفای کرونباخ هر یک از زیرمقیاس‌ها را به ترتیب برای

قاطعیت، مردم آمیزی، اطاعت پذیری، صمیمیت، مسئولیت پذیری و مهارگری، پسر آزمودنی‌های برای، ۸۷.۰ و ۸۵.۰، ۹۱.۰، ۹۳.۰، ۸۵.۰، ۸۲.۰، ۸۹.۰ دختر آزمودنی‌های برای و ۸۳.۰ و ۸۴.۰، ۹۱.۰، ۸۹.۰، ۸۵.۰، ۸۷.۰. ضرایب همبستگی بین نمره‌های آزمودنی‌های پسر ۹۲.۰ و برای آزمودنی‌های دختر ۹۴.۰ محاسبه شد که بیانگر پایایی بازآزمایی خوب این پرسشنامه است. میزان پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۸۹.۰ به دست آمد. آموزش بسته مشاوره پیش از ازدواج در ۱۰ جلسه نود دقیقه‌ای به صورت دو بار در هفته برای گروه آزمایش اجرا شد. برای تدوین بسته آموزشی از کتاب‌های طرحواره درمانی: راهنمای کاربردی از یانگ و همکاران و ایماگوتراپی، استفاده شد. به منظور بررسی روایی، ارزیابی محتوای مفاد بسته مشاوره پیش از ازدواج توسط چهار تن از اساتید متخصص دانشگاه صورت گرفت و روایی محتوایی بسته آموزشی به تأیید رسید.

۲. درمان تلفیقی. جلسات درمانی به صورت تلفیقی از طرحواره درمانی و ایماگوتراپی در ۱۰ جلسه بود که برنامه جلسات به صورت زیر می‌باشد:

جلسه اول. برقراری ارتباط و توضیح روش و اهداف جلسات و برنامه ریزی برای روابط آینده.

جلسه دوم. افزایش خودآگاهی که شامل شناخت ایماگو و آشنا شدن با طرحواره‌های ناسازگار اولیه خود.

جلسه سوم. اجرای تست فرم کوتاه طرحواره و بررسی تله‌های روانی تأثیرگذار.

جلسه چهارم. شناخت همسر (آگاهی یافتن از ایماگوی همسر و طرحواره‌های ناسازگار اولیه همسر).

جلسه پنجم. آشنایی با نیازها و آسیب‌های یکدیگر و بستن راه‌های خروجی و مشخص کردن حیطه‌های ناسازگار اولیه و مشخص کردن راهبردهای مقابله‌ای هر یک از زوجین.

جلسه ششم. تجدید خاطرات عاشقانه و بهبود رابطه و برنامه ریزی برای تغییر راهبردهای مقابله‌ای.

جلسه هفتم. یادگیری رفتارهای جدید و تغییر راهبردهای مقابله‌ای.

جلسه هشتم. تخلیه خشم و هیجانات و انجام تکنیک‌های تجربی.

جلسه نهم. بررسی رفتارهای مطلوب و ناخوشایند در طول دوره آشنایی، با تأکید بر ارزیابی مولفه‌های احترام، اعتماد، توجه و تأمین نیازهای روانی، امیدواری.

جلسه دهم: جمع بندی و نتیجه‌گیری و یکپارچه سازی خود با مروری بر راهکارهای یادگرفته شده تمرین شد.

شیوه اجرا. پیش از اجرای مداخله آموزشی، پیش آزمون در هر دو گروه انجام پذیرفت و در آخرین روز جلسه آموزشی، از گروه آزمایش پس آزمون گرفته شد. اجرای پس آزمون گروه گواه یک روز بعد از گروه آزمایش بود. پیگیری دوماهه نیز برای گروه آزمایش و گروه گواه انجام گرفت. همه آزمون‌ها در پیش آزمون و پس آزمون و پیگیری از هر زوج (خانم و آقا) گرفته شد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی شامل تحلیل واریانس با اندازه گیری مکرر و آزمون تعقیبی LSD در نرم افزار SPSS نسخه ۲۲، تجزیه و تحلیل شدند. سطح معناداری آزمون‌های آماری ۰.۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

مطابق یافته‌های جمعیت شناختی در هریک از گروه‌های این پژوهش (آزمایش و گواه)، ده نفر را زنان و ده نفر مردان تشکیل دادند. همچنین، میانگین و انحراف معیار سن آزمودنی‌ها در گروه آزمایش 5.24 ± 4.77 سال و در گروه گواه 9.2 ± 5.25 سال به دست آمد. با توجه به اینکه آماره آزمون شاپیر و ویلک ($p = 0.065$) در نمرات مشکلات بین فردی زوجین معنادار نبود ($p = 0.52$) فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها تأیید شد. نتایج آزمون امباکس نشان داد، ماتریس‌های کوواریانس مشاهده شده بین گروه‌ها باهم برابر بود ($p > 0.05$) نتایج آزمون لون مشخص کرد، بین واریانس نمرات مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج اختلاف معناداری وجود نداشت ($p > 0.05$) طبق نتایج حاصل، آماره موچلی در سطح ($\alpha = 0.05$) معنادار نبود؛ بنابراین با مقایسه‌های درون آزمودنی برای اثرات تعاملی، همسانی ماتریس کوواریانس خطا در داده‌ها پذیرش شد و نتایج تحلیل واریانس چند متغیره تفسیرشدنی بود؛ بنابراین برای تحلیل داده‌های پژوهش، امکان استفاده از روش آماری تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر فراهم بود.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی مشکلات بین فردی بر حسب گروه در سه مرحله اندازه‌گیری

گروه	پیش آزمون		پس آزمون		پیگیری	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
آزمایش	۲/۱۳	۰/۵۵	۱/۷۲	۰/۶۵	۱/۶۹	۰/۷۲
گواه	۲/۱۱	۰/۶۱	۲/۱۴	۰/۶۶	۲/۱۷	۰/۷۸

براساس جدول ۱، میانگین نمرات پیش آزمون مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج گروه آزمایش و گروه گواه تقریباً باهم برابر بود؛ اما در مراحل پس آزمون و پیگیری مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج، میانگین نمرات گروه آزمایش کمتر از میانگین نمرات گروه گواه به دست آمد.

جدول ۲. نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر برای مقایسه نمرات پیش آزمون و پس آزمون و

پیگیری بین دو گروه

متغیر	منابع تغییرات	مقدار F	مقدار p	اندازه اثر
مشکلات بین فردی	زمان	۵/۵۲	۰/۰۰۶	۰/۱۳۲
	تعامل گروه و زمان	۸/۴۳	۰/۰۰۱	۰/۳۱۸
	اثر گروه	۷/۶۷	۰/۰۰۱	۰/۲۸۵

طبق نتایج جدول ۲، اثر اصلی زمان ($p = 0.006$) اثر اصلی گروه ($p = 0.001$) و اثر متقابل زمان و گروه ($p = 0.001$) بر متغیر مشکلات بین فردی، به لحاظ آماری معنادار بود. معنادار بودن تعامل اثر متقابل گروه و زمان، وجود تفاوت متغیر مشکلات بین فردی را در زمان‌های اندازه‌گیری بین دو گروه نشان داد ($p = 0.001$). اندازه اثر اصلی گروه ۲۸.۰ بود که مشخص کرد ۲۸ درصد از تغییرهای متغیر مشکلات بین فردی، ناشی از تأثیر مداخله آموزش بسته مشاوره پیش از ازدواج بوده است.

جدول ۳. نتایج آزمون تعقیبی LSD برای مقایسه نمرات پیش آزمون و پس آزمون و پیگیری مشلات

بین فردی

آزمون	اختلاف میانگین	خطای معیار	مقدار P
پیش آزمون - پس آزمون	۰/۱۸	۰/۰۷	۰/۰۱۵
پیش آزمون - پیگیری	۰/۱۹	۰/۰۸	۰/۰۲۴
پس آزمون - پیگیری	۰/۰۵	۰/۰۹	۰/۲۲۸

طبق جدول فوق نتایج آزمون تعقیبی LSD مشخص کرد که در گروه آزمایش، میانگین نمرات پیش آزمون متغیر مشکلات بین فردی زوجین به طور معناداری بیشتر از میانگین نمرات پس آزمون ($p=0.150$) و پیگیری ($p=0.240$) بود. همچنین تفاوت معناداری بین میانگین نمرات متغیر مذکور بین مراحل پس آزمون و پیگیری مشاهده نشد ($p=0.228$) که به معنای ماندگاری اثر مداخله در طول زمان در گروه آزمایش است.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تعیین اثربخشی آموزش بسته مشاوره پیش از ازدواج، مبتنی بر مفاهیم طرحواره درمانی و ایماگوتراپی بر مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد، بین نمره‌های عامل (پیش آزمون، پس آزمون، پیگیری) و گروه‌ها در نمرات مشکلات بین فردی، تعامل معناداری مشاهده شد. این نتایج بیانگر آن بود که آموزش بسته مشاوره پیش از ازدواج بر مبنای تلفیق مفاهیم رویکردهای طرحواره درمانی و ایماگوتراپی بر مشکلات بین فردی زوجین در آستانه ازدواج در گروه آزمایش اثربخش بود. یافته‌های به دست آمده در پژوهش حاضر از لحاظ کاهش مشکلات بین فردی با نتایج پژوهش‌های زیادی همسوست؛ بلوچی و همکاران در پژوهش خود اثربخشی درمان شناختی رفتاری را بر کاهش مشکلات بین فردی در افراد با اختلال هویت جنسیتی بررسی کردند (بلوچی و اشرف پور، ۲۰۱۹) ذاکری و همکاران نقش خودشفقتی را در مشکلات بین فردی زنان ناسازگار نشان دادند. میرزایی و حسنی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی را بر کاهش مشکلات بین فردی مشخص کردند (میرزایی، حسنی، ۲۰۱۶). صفرپور دهکردی و همکاران آموزش مهارت‌های ارتباطی بین فردی را بر کاهش تعارض‌های بین فردی اثبات کردند (صفرپور و همکاران، ۲۰۲۰). نتایج پژوهش امانی و همکاران نشان داد، گروه درمانی آدلری بر کاهش تعارضات بین فردی زوجین اثربخش است (امانی و همکاران، ۲۰۱۸). لندبلند و هانسون اثربخشی زوج درمانی را بر بهبود تعاملات بین فردی زوجین، عنوان کردند (لندبلند و هانسون، ۲۰۰۶). با مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پژوهش‌های گذشته سایر محققان، نتیجه‌گیری می‌شود، با آموزش‌های مناسب پیش از ازدواج می‌توان به احتمال بیشتری زمینه بروز رفتارهای ناپخته و تکانشی را کمتر کرد و در نتیجه، از میزان مشکلات بین فردی میان زوجین کاسته می‌شود. پژوهش حاضر با ارائه بسته‌ای آموزشی که دربرگیرنده مفاهیم دو رویکرد مختلف طرحواره درمانی و ایماگوتراپی بود، به روش‌های مضاعفی منجر به بهبود روابط بین فردی شد. تحقیقات نشان داده است، پویایی‌های بین فردی در روابط نزدیک و صمیمی متفاوت از روابط دور و غیرصمیمی است (کیانی چمردی و همکاران، ۲۰۱۸).

در رابطه با موضوع روابط بین فردی زن و شوهر پژوهش‌ها نشان می‌دهد، بزرگسالان دارای مشکلات بین فردی زناشویی، بیشتر طرحواره‌های ناسازگار و مهارکننده را فعال می‌کنند (تیام ۲۰۲۰). قاطعیت، مردم‌آمیزی، اطاعت‌پذیری، صمیمیت، مسئولیت‌پذیری و مهارگری به عنوان مؤلفه‌های اصلی در روابط بین فردی در نظر گرفته می‌شود که هرکدام از آن‌ها از زمان کودکی در فرد شکل می‌گیرد و تا بزرگسالی ادامه می‌یابد؛ در اینجا است که در بزرگسالی و در ارتباط با دیگران این راهکارهای ناکارآمد باعث ایجاد مشکلات بین فردی می‌شود؛ به خصوص در ارتباط با همسر فرد سعی در به کارگیری موبه موی همان الگوهای ناکارآمد دارد. در اینجا آموزش‌های مناسب پیش از ازدواج می‌تواند افراد را برای وارد شدن به مرحله حساس و دشوار ازدواج آماده کند. با این آموزش‌ها می‌توان از مشکلات بین فردی افراد کم کرد و به غنای رابطه افزود. زوجین در راستای آموزش طرحواره‌درمانی می‌آموزند، به کمک راهبردهای شناختی از قبیل بررسی شواهد تأییدکننده و ردکننده طرحواره، بررسی سود و زیان، برقراری گفتگو میان جنبه سالم و جنبه طرحواره و... به منظور تغییر در سیستم ارزیابی خود، بازسازی و تغییر در طرحواره‌های ناکارآمد و تغییر در باورهای غیرمنطقی و نگرش‌های ناکارآمد، اقدام کنند و به منظور سازماندهی مجدد هیجانی، تنظیم عاطفه بین فردی را برای حضور سالم و موفق در موقعیت‌های بین فردی زناشویی فراهم سازند (مگ کی و همکاران، ۲۰۱۵) هنگامی که زوجین به اهمیت طرحواره‌ها و نقش اثرگذار آن‌ها در چگونگی به وجود آمدن مشکلات خود پی بردند و با استفاده از مفاهیم رویکرد ایماگوتراپی برای ارتقای روابط خود و حل مشکلات زندگی مشترک تلاش می‌کنند. با نگاهی به نتایج پژوهش حاضر می‌توان گفت، رفتار و به خصوص روابط بین فردی، از مبناهای بسیار مهم تعاملات انسانی است و مشکلات بین فردی می‌تواند در بسیاری از حیطه‌های دیگر زندگی زوجین اختلال ایجاد کند؛ همچنین سلامت فرد و جامعه تا حد زیادی منوط به سلامت ارتباطی است و روابطی را می‌توان سالم ارزیابی کرد که به مقدار زیادی توانسته باشد این مشکلات بین فردی را شناسایی کند و در جهت رفع آنها قدم بردارد؛ بنابراین کار روی این تعاملات بین فردی و مشکلات بین فردی که زوجین با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند، تقریباً حوزه نوینی است و تحقیقات چندانی برای آن انجام نشده است؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود روانشناسان و مشاوران، یافته‌های این پژوهش را در راستای غنی‌سازی و ماندگاری ازدواج به کار گیرند. همچنین توصیه می‌شود، محققان تأثیر این بسته مشاوره پیش از ازدواج را بر سایر متغیرهای مرتبط با زوجین بررسی کنند. پژوهش حاضر نیز همانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بود که ایجاب می‌کند در تعمیم نتایج به آنها توجه شود؛ به این صورت که این مطالعه با مشارکت زوج‌های مراجعه‌کننده شهر تهران انجام شد؛ بنابراین در تعمیم نتایج به دیگر شهرها باید جانب احتیاط را رعایت کرد.

موازین اخلاقی

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند. پس از اتمام پژوهش گروه گواه نیز تحت مداخله قرار گرفتند.

سیاسگزاری

پژوهش‌گر بر خود لازم می‌داند که از کلیه افرادی که در پژوهش شرکت نمودند، کمال تشکر و سپاس خود را ابراز نماید.

مشارکت نویسندگان

نویسنده این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش نویس، ویراستاری و نهایی سازی نقش داشت.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

References

- Alden, L. E., Wiggins, J. S., & Pincus, A. L. (1990). Construction of circumplex scales or the Inventory of Interpersonal Problems. *Journal of Personality Assessment*, 55, 521-536.
- Amani, A. (2015). The efficacy of reality therapy on marital commitment and self esteem of couples. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy* 2015;5(2):1-23. (In Persian)
- Baluchi, D., Atashpour, H., & Golparvar, M. (2019). Effectiveness of cognitive-behavioral therapy on the interpersonal problems of the people with sexual identity disorder. *Journal of Analytical-Cognitive Psychology*. 2019;10(38):49-59. (In Persian)
- Barkham, M., Hardy, G. E., & Startup, M. (1994). The structure, validity and clinical relevance of the Inventory of Interpersonal Problems. *British Journal of Medical Psychology*, 67, 171-185.
- Barkham, M., Hardy, G. E., & Startup, M. (1996). The IIP-32: a short version of the Inventory of Interpersonal Problems. *British Journal of Clinical Psychology*, 35, 21-36.
- Besharat, M. A. (2007). Reliability and factorial validity of Farsi version of the Toronto Alexithymia Scale with a sample of Iranian students. *Psychological Reports*, 101, 209-220.
- Besharat MA. (2008), Barrasiye payaee va etebar meghyas moshkelate beyne shakhsi (IIP-127) [The reliability and validity of Interpersonal Problems Inventory]. *Journal of Daneshvar Behavior*. 2008;15(28):13. (In Persian)
- Bowen M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York: Aronson.
- Glasser W. (2010). *Reality therapy: a new approach to psychiatry*. New York: Harper Collins Publication.
- Hadizadeh, M.H., Navabinejad, S., Nooranipour, R., & Farzad, V. (2019). The effectiveness of cognitive analytic therapy on the self-efficacy and interpersonal problems of women with dependent personality disorder. *Journal of Counseling Research*. 2019;18(69):208-29. (In Persian) <http://dx.doi.org/10.29252/jcr.18.69.208>
- Horowitz, L.M., Rosenberg, S.E., Baer, B.A., Ureño, G., & Villaseñor, V. S. (1988), Inventory of interpersonal problems: psychometric properties and clinical applications. *J Consult Clin Psychol*. 1988;56(6):885-92. <https://doi.org/10.1037/0022-006x.56.6.885>

- Horowitz, L. M. (1979). On the cognitive structure of interpersonal problems treated in psychotherapy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 47, 5-15.
- Horowitz, L. M. (1994). Schemas, psychopathology, and psychotherapy research. *Psychotherapy Research*, 4, 1-19.
- Horowitz, L. M., & Vitkus, J. (1986). The interpersonal basis of psychiatric symptoms. *Clinical Psychology Review*, 6, 443-469.
- Krystal, H. (1979). Alexithymia and psychotherapy. *American Journal of Psychotherapy*, 33, 17-31.
- Horowitz, L. M., Rosenberg, S. E., Baer, B. A., Ureno, G., & Villasenor, V. S. (1988). Inventory of Interpersonal Problems: psychometric properties and clinical applications. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 56, 885-892.
- Kiani Chelvardi, A., Jamshidian Naeeni, Y., & Mazaheri, Z. (2014). Validation of interpersonal circumplex questionnaire in Iranian couples. *Journal of Family Research*. 2018;14(1):57-73. (In Persian) https://jfr.sbu.ac.ir/article_97628.html?lang=en
- Leary, T. (1957). *Interpersonal diagnosis of personality*. New York: Ronald Press.
- McDougall, J. (1989). *Theatres of the body: a psychoanalytic approach to psychosomatic illness*. New York: Norton.
- Lundblad A-M, Hansson K. (2006), Couples therapy: effectiveness of treatment and long-term follow-up. *J Family Therapy*. 2006;28(2):136-52. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-6427.2006.00343.x>
- McKay M, Fanning P, Lev A, Skeen M. (2015), *The interpersonal problems workbook*. Hamidpour H, Minas Mirzabeig A. (Persian translator). Tehtan: Arjmand Pub; 2015.
- Mirzei SH, Hasani J. (2016), Asar bakhshiyeh amoozeshe maharat haye zendegi dar kaheshe moshkelat ben fardi nojavanan [The effectiveness of life skills training in reducing interpersonal problems in adolescents]. *Journal of Education Research*. 2016;10(43):129-46. (In Persian) http://edu.bojnourdiau.ac.ir/article_519916.html?lang=en
- Norouzi, M., Zargar, F., & Akbari, H. (2017), The effectiveness of acceptance and commitment therapy on reduction of interpersonal problems and experiential avoidance in university students. *J Res Behav Sci*. 2017;15(2):168- 74. (In Persian) <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-529-en.html>
- Rostami, M., & Ghezelsefloo, M. (2018). Examining the effects of the SYMBIS pre-marriage training on engaged couples' communication beliefs. *Journal of Family Psychology*, 5(1), 45-56.
- Safarpour Dehkordi, S., Tajiki, S., Razeghi, S., & Mozaffari, M. (2010), The effect of teaching interpersonal communication skills on improving social relationships and interpersonal conflicts resolution. *Journal of Social Psychology*. 2020;13(54):1-10. (In Persian) http://psychology.iauhvaz.ac.ir/article_673382.html?lang=en 20.
- Thimm, J. C. (2010), Relationships between early maladaptive schemas and psychosocial developmental task resolution. *Clin Psychol Psychother*. 2010;17(3):219-30. <https://doi.org/10.1002/cpp.647>
- Young, J. E., Klosko, J.S., & Weishaar, M.E. (2018), *Schema therapy, a practitioner's guide*. Hamidpour H, Andouz Z. (2018). (Persian translator). Tehran: Arjmand Pub.
- Zakeri F, Saffariantoosi MR, Nejat H. (2020). The role of self-compassion moderator in the effect of alexithymia and interpersonal problems on marital boredom in maladjusted women. *Positive Psychology Research*. 2020;5(4):35-50. (In Persian)

***

پرسشنامه مشکلات بین فردی

ردیف	سوالات	کاملاً مخالفم	کاملاً موافقم	مخالفم ندارم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
۱	برای من سخت است به دیگران اعتماد کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲	برای من سخت است به دیگران نه « بگویم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳	برای من سخت است مسایل خصوصی ام را به دیگران نگویم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۴	برای من سخت است خواسته هایم را به دیگران بگویم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۵	برای من سخت است با دیگران قاطع باشم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۶	برای من سخت است دوست یابی کنم (روابط دوستی برقرار کنم) .	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۷	برای من سخت است کسی را تحسین کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۸	برای من سخت است با دیگران مخالفت کنم .	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۹	برای من سخت است عصبانیتم را به دیگران نشان دهم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۰	برای من سخت است نسبت به کسی تعهد و با او رابطه طولانی مدت داشته باشم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۱	برای من سخت است روی نظر خودم بایستم و تحت تأثیر دیگران قرار نگیرم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۲	برای من سخت است با کسانی که بر من تسلط دارند رابطه دوستانه داشته باشم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۳	برای من سخت است با دیگران رقابت کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۴	برای من سخت است با دیگران روابط اجتماعی برقرار کنم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۵	رای من سخت است به دیگران ابراز احساسات (محبت) کنم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۶	برای من سخت است با دیگران کنار بیایم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۷	برای من سخت است مسائل خصوصی ام را به دیگران بگویم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۸	برای من سخت است باور کنم برای دیگران دوست داشتنی هستم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۱۹	برای من سخت است به هنگام نیاز قاطعیت نشان دهم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۰	برای من سخت است به کسی علاقه مند شوم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۱	برای من سخت است کسی را در رسیدن به هدفهایم کمک کنم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۲	برای من سخت است با دیگران احساس نزدیکی کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۳	برای من سخت است با کسی بحث کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۴	برای من سخت است نسبت به کسی احساس برتری کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۵	برای من سخت است تسلط کسی را بر خودم بپذیرم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۶	برای من سخت است از انتقادات دیگران چشم پوشی کنم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۷	برای من سخت است تعریف و تمجید کسی را بپذیرم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۸	برای من سخت است به کسی به خاطر خوب انجام دادن کاری امتیاز بدهم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۲۹	برای من سخت است کاری به کار دیگران نداشته باشم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۰	برای من سخت است در مورد شادی دیگران احساس خوبی داشته باشم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۱	برای من سخت است از کسی انتقاد سازنده کنم.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۲	برای من سخت است احساساتم را آزادانه و راحت به کسی بگویم	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۳	برای من سخت است پس از دلخوری و عصبانیت کسی را ببخشم (گذشت کنم)	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۴	برای من سخت است به فکر رفاه و آسایش خودم باشم در حالی که فرد دیگری محتاج باشد.	۱	۵	۲	۳	۴	۵
۳۵	برای من سخت است وقتی با دیگران هستیم به خودم اعتماد و اطمینان	۱	۵	۲	۳	۴	۵

					داشته باشم.	
۵	۴	۳	۲	۱	نسبت به انتقاد بیش از حد حساس هستم	۳۶
۵	۴	۳	۲	۱	برای حل مشکلات دیگران بیش از حد احساس مسؤولیت می‌کنم.	۳۷
۵	۴	۳	۲	۱	خیلی زود و زیاد دلخور و ناراحت میشوم	۳۸
۵	۴	۳	۲	۱	خیلی راحت توسط دیگران متقاعد (قانع) میشوم.	۳۹
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد دوست دارم دیگران از من تمجید و ستایش کنند	۴۰
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد به دیگران وابسته‌ام.	۴۱
۵	۴	۳	۲	۱	نسبت به طرد شدن بیش از حد حساس هستم	۴۲
۵	۴	۳	۲	۱	احساس می‌کنم بیش از حد توسط دیگران مورد انتقاد قرار می‌گیرم.	۴۳
۵	۴	۳	۲	۱	از دیگران بیش از حد انتقاد می‌کنم.	۴۴
۵	۴	۳	۲	۱	دیگران را بیش از حد کنترل می‌کنم	۴۵
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد سعی می‌کنم دیگران را تغییر دهم.	۴۶
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد در مورد عکس‌العمل دیگران نسبت به خودم نگران هستم.	۴۷
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد تحت تأثیر افکار و احساسات دیگران قرار می‌گیرم.	۴۸
۵	۴	۳	۲	۱	از ناامید کردن دیگران، بیش از حد ناراحت می‌شوم.	۴۹
۵	۴	۳	۲	۱	. برای بدست آوردن چیزی که می‌خواهم، از دیگران بیش از حد استفاده می‌کنم.	۵۰
۵	۴	۳	۲	۱	مسائل شخصی‌ام را بیش از حد با دیگران در میان می‌گذارم	۵۱
۵	۴	۳	۲	۱	وقتی باعث مشکلات دیگران می‌شوم خودم را بیش از حد سرزنش می‌کنم.	۵۲
۵	۴	۳	۲	۱	خیلی زود و زیاد از تقاضاهای دیگران ناراحت میشوم	۵۳
۵	۴	۳	۲	۱	. بیش از حد با دیگران بحث می‌کنم.	۵۴
۵	۴	۳	۲	۱	نسبت به دیگران بیش از حد غبطه میخورم و حسادت می‌ورزم	۵۵
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد از دیگران فاصله می‌گیرم.	۵۶
۵	۴	۳	۲	۱	در مورد عکس‌العمل خانواده‌ام نسبت به خودم بیش از حد نگران هستم	۵۷
۵	۴	۳	۲	۱	بیش از حد به دیگران اجازه میدهم از من سوء استفاده کنند	۵۸
۵	۴	۳	۲	۱	حتی زمانی که رقابت و مسابقه‌ای در کار نیست. احساس رقابت می‌کنم.	۵۹
۵	۴	۳	۲	۱	در مقابل دیگران بیش از حد دستپاچه میشوم.	۶۰

The effectiveness of the combination of schema therapy and imago therapy on personal growth and couples' communication instability

Majid. Mahmoodi Mozafar^{1*}

Abstract

Aim: Marriage can be stable or unstable according to various factors, including interpersonal problems of the couple. The aim of the research was to determine the effectiveness of the premarital counseling package training based on the integration of schema therapy and imago therapy approaches on the treatment of interpersonal problems of couples on the verge of marriage. Research method: **Method:** The research was a semi-experimental method with a pre-test, post-test and two-month follow-up plan with the control group. The statistical population consisted of boys and girls on the verge of marriage who referred to Rah Farda Counseling Center in Tehran in 2021, and twenty couples were selected by random sampling. Then they were randomly divided into two groups consisting of 10 test pairs and 10 control pairs. For both groups, pre-test, post-test and follow-up were performed. Interpersonal problems questionnaire (Hurwitz et al., 1989) was used. The counseling package was conducted in eight ninety-minute sessions twice a week only for the experimental group. Data analysis was done using repeated measures analysis of variance and LSD post hoc test in SPSS version 22 software. The significance level of statistical tests was considered 0.05. **Results:** The results showed that the main effect of time ($p = 0.006$), the main effect of group ($p = 0.001$) and the interaction effect of time and group ($p = 0.001$) were significant on the variable of interpersonal problems. In the experimental group, the average pre-test scores of the couple's interpersonal problems variable were significantly higher than the average scores of the post-test ($p = 0.015$) and follow-up ($p = 0.024$). In addition, there was no significant difference between the mean scores of the mentioned variable between the post-test and follow-up stages ($p = 0.228$), which means that the effect of the intervention of trainings is lasting over time in the experimental group. **Conclusion:** Based on the results, pre-marriage counseling package based on the integration of approaches and concepts of schema therapy and imago therapy is effective in reducing the interpersonal problems of couples on the eve of marriage.

Keywords: Pre-marital counseling package, Interpersonal problems, Couples on the verge of marriage.

---

1. *Corresponding author: Department of Psychology, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Email: moshaverran@yahoo.com